

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců JUDr. Markéty Fialové a JUDr. Michala Jantoše ve věci

žalobce: **R. Z.**
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Vítězslavem Dohnalem
sídlem Klokotská 103/13, 390 01 Tábor

proti
žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**
Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1

za účasti: **C. a. s., IČO X**
sídlem Č. 2510/19, L., X P. 9

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2021, č. j. X

takto:

I. Rozhodnutí Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 31. 5. 2021, č. j. X **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 9 800 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Vítězslava Dohnala, advokáta se sídlem Klokotská 103/13, 390 01 Tábor.

III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

A) Vymezení věci

1. Magistrát města Přerova (dále jen „stavební úřad“) rozhodnutím ze dne 1. 11. 2012, č. j. X, na žádost manželů K. (dále jen „žadatelé“) umístil stavbu víceúčelové nádrže H. na pozemcích žadatelů parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, XF, XG, XH, XCH, XI, XJ, XK a XL v k. ú. X (dále jen „záměr“). Žalobce, který je vlastníkem sousedních pozemků a rodinného domu (mlýn H.), s umístěním záměru nesouhlasí a tvrdí, že jeho umístění zasáhne do jeho vlastnických práv a práva na příznivé životní prostředí. Proto dal Krajskému úřadu Olomouckého kraje (dále jen „krajský úřad“) podnět k jeho zrušení v přezkumném řízení.
2. Krajský úřad přezkumné řízení zahájil a předmětné územní rozhodnutí jako nezákonné změnil tak, že žádost žadatelů zamítl. Žalovaný však toto rozhodnutí zrušil. Krajský úřad v „druhém kole“ rozhodnutí o umístění záměru jako nezákonné zrušil, což žalovaný potvrdil. Žalobu žadatelů proti potvrzujícímu rozhodnutí žalovaného zdejší soud zamítl (65 A 11/2014), avšak rozsudek, stejně jako rozhodnutí žalovaného zrušil Nejvyšší správní soud (2 As 241/2014), dále jen „NSS“. Žalovaný následně zrušil rozhodnutí krajského úřadu. Ten pak „ve třetím kole“ přezkumné řízení zastavil pro uplynutí lhůty, avšak toto usnesení opět zrušil zdejší soud (65 A 59/2015).
3. „Ve čtvrtém kole“ krajský úřad usnesením ze dne 27. 5. 2016, č. j. X přezkumné řízení opět zastavil s odůvodněním, že i přes zjištěnou nezákonnost není namístě předmětné územní rozhodnutí zrušit, neboť újma, která by jeho zrušením vznikla žadatelům, kteří z tohoto rozhodnutí nabyli práva v dobré víře, by byla ve zjevném nepoměru k újmě, která by vznikla veřejnému zájmu tím, že by byla stavba v dané lokalitě takto umístěna. Přezkumné řízení tudíž zastavil podle § 94 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
4. Proti tomuto usnesení podal žalobce odvolání, které sice žalovaný nejprve rozhodnutím ze dne 14. 3. 2017 zamítl jako opožděné, ale poté, co toto rozhodnutí zrušil zdejší soud (65 A 43/2017), zabýval se žalovaný odvoláním věcně a žalobou napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce jako nedůvodné a usnesení krajského úřadu potvrdil.

B) Žaloba a stanovisko žalovaného

5. Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí krajského úřadu. Nejprve shrnul skutečnosti, které zakládají jeho žalobní legitimaci. Je jimi dle žalobce jednak obava z ovlivnění podzemních vod v důsledku realizace záměru, a tím negativního ovlivnění statiky stavby jeho rodinného domu a vody v jeho studni (což potvrzuje znalecký posudek ze dne 31. 7. 2018 z oboru hydrogeologie zpracovaný k navazující dokumentaci stavby nádrže pro stavební povolení), a dále obava z nevratného negativního zásahu do životního prostředí lokality, v níž žalobce trvale žije a má tak dle čl. 35 Listiny základních práv a svobod právo na jeho ochranu. Jedná se totiž o luční nivu, ve které se nachází přirozený vodní tok a přírodě blízké porosty, tudíž záměr zasáhne do významného krajinného prvku (dále jen „VKP“), a dále je zasažená lokalita chráněna jako územní systém ekologické stability (dále jen „ÚSES“), přičemž ze znaleckého posudku Ing. Z. z oboru ochrany přírody ze dne 19. 4. 2013 a jeho doplňku ze dne 29. 7. 2015 vyplývá, že realizace záměru v části týkající se ÚSES naruší zásadně ekostabilizační funkci biocentra místního významu. Dále zdůraznil, že byl účastníkem jak řízení územního, tak řízení přezkumného, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí.
6. Podstatu žalobních bodů soud shrnuje takto:

- (i) Správní orgány dospěly k nesprávnému závěru, že žadatelé nabyli z územního rozhodnutí práva v dobré víře, tento závěr ani řádně neodůvodnily a jen odkázaly na právní názor NSS, který je však povinnosti posoudit dobrou víru nezbavil.
 - (ii) Újmu, kterou by žadatelé utrpěli zrušením nezákonného územního rozhodnutí, krajský úřad přecenil, legitimní očekávání žadatelů v možnost realizace záměru zeslabuje skutečnost, že uvedením nepravdivých údajů v dokumentaci mohli mít podíl na nesprávném posouzení záměru v územním řízení a z navazujícího řízení je zřejmé, že je záměr v dané lokalitě nevhodný a jeho povolení lze jen těžko odůvodnit.
 - (iii) Možnou újmu, která by nezrušením územního rozhodnutí vznikla veřejnému zájmu na ochraně přírody (konkrétně ÚSES), posuzoval krajský úřad, ačkoli k tomu neměl kompetenci, tj. bez dohody s příslušným orgánem ochrany přírody dle § 65 zákona č. 114/1992 Sb., o ochranné přírodě a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“), resp. stanoviska či vyjádření dotčeného orgánu ochrany přírody. Při odůvodňování újmy veřejnému zájmu odkázal krajský úřad na stanovisko z 15. 8. 2012, které se významem zásahu záměru do ÚSES vůbec nezabývalo a nadto bylo vyhodnoceno nadřízeným orgánem v přezkumném řízení jako nepřezkoumatelné, a v tomto řízení, ačkoli se jednalo o klíčový podklad a směřovaly proti němu odvolací námitky, žalovaný nezajistil jeho přezkoumání podle § 149 odst. 7 správního řádu. Také nebyl splněn požadavek odstavce 71.11 ZÚR Olomouckého kraje. Jediným posudkem, který se k vlivu záměru na ÚSES vyjádřil, je znalecký posudek Ing. Z., k němuž se ale zase nevyjádřily správní orgány.
 - (iv) Správní orgány vůbec nepoměrovaly újmu, která by vznikla žadatelům zrušením územního rozhodnutí, s újmou, která hrozí jeho nezrušením žalobci (změna hydrogeologických poměrů s vlivem na vlastnické právo k jeho nemovitosti), ačkoli na ni poukazoval.
7. Žalovaný požadoval zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že zejména z důvodu plynutím času posílené dobré víry žadatelů trvá na závěrech uvedených v napadeném rozhodnutí. Poukázal na závaznost závěru NSS pro správní orgány a na to, že pokud nenabytí dobré víry žadatelů z obsahu správního spisu nevyplývalo, byly správní orgány ve smyslu § 3 správního řádu povinny uzavřít, že žadatelé z předmětného územního rozhodnutí práva v dobré víře nabyli. Odmítl, že by názor NSS jen nekriticky převzal a odkázal na str. 7 napadeného rozhodnutí. Námitky žalobce proti posouzení újmy, jež by mohla zrušením rozhodnutí vzniknout žadatelům, označil žalovaný jako námitky, které u žalobce překračují rámec § 89 odst. 3 a 4 stavebního zákona. Ustanovení § 65 ZOPK na posuzovaný případ dle žalovaného nedopadá, neboť ve věci bylo zpracováno závazné stanovisko dle § 4 ZOPK. Krajský úřad přitom nepochybil, pokud z tohoto stanoviska vycházel, neboť zákon posouzení zásahu do ÚSES nevyžaduje, a tudíž stavební úřady nemají podklad k tomu, aby mohly požadovat nápravu stanoviska z důvodu, že hodnocení zásahu do ÚSES neobsahuje. Jakkoli stanovisko úvahy ohledně zásahu do ÚSES neobsahuje, je z něj zřejmé, že orgán ochrany přírody o jeho existenci věděl, a tudíž lze předpokládat, že pokud by záměr byl v rozporu s ÚSES, orgán ochrany přírody by na to upozornil. Postupu podle § 149 odst. 7 správního řádu nebylo dle žalovaného namístě použít, neboť závazné stanovisko orgánu ochrany přírody ze dne 15. 8. 2012 bylo již předmětem přezkumného řízení, tudíž dalšímu přezkumu by bránila překážka dle § 48 odst. 2 správního řádu. Nadto žalovaného nestihala povinnost iniciovat přezkum závazného stanoviska nadřízeným orgánem ochrany přírody, neboť námitky týkající se nezbytnosti přezkumu závazného

stanoviska se netýkaly ochrany žalobcových věcných práv. Žalobce totiž není oprávněn hájit veřejné zájmy. K tvrzenému zásahu do vlastnických práv žalobce změnou hydrogeologických poměrů žalovaný uvedl, že územní rozhodnutí není z povahy věci způsobitelné takovou újmu způsobit. Jedná se o námitku náležící do stavebního řízení.

C) Posouzení věci krajským soudem

8. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud ve věci bez jednání.
9. Podle § 97 odst. 3 správního řádu *rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, příslušný správní orgán zruší nebo změní, popřípadě zruší a věc vrátí odvolacímu správnímu orgánu nebo správnímu orgánu prvního stupně; tyto správní orgány jsou vázány právním názorem příslušného správního orgánu.*
10. O nezákonnosti rozhodnutí stavebního úřadu o umístění stavby ze dne 1. 11. 2012 v posuzovaném případě není sporu. Krajský úřad s odkazem na rozsudky krajského soudu i NSS uvedl, že rozhodnutí o umístění záměru je nezákonné, neboť bylo vydáno v rozporu s § 90 písm. a) stavebního zákona, tj. přes zcela zjevný nesoulad záměru s Územním plánem obce L.
11. (dále jen „ÚP“), konkrétně kapitolou 2.5 části A.2 ÚP. Plocha ZK (zeleň krajinná), do níž byl záměr rozhodnutím stavebního úřadu umístěn, je totiž dle ÚP současně plochou určenou pro plnění funkce ÚSES, a tudíž se na záměr vztahují i přísnější regulativy platné pro daný ochranný režim. Posuzovaný záměr, který je stavbou, ale svými parametry nespadá do kategorie přípustných ani podmíněně přípustných způsobů využití ploch ÚSES, v nichž jsou přípustné jen úpravy vodních toků se zachováním přírodního charakteru – přirozených koryt a břehů, nikoli umísťování staveb, čímž záměr spadá do kategorie nepřípustných způsobů využití dané plochy.
12. Podle § 94 odst. 4 správního řádu platí, že *jestliže po zahájení přezkumného řízení správní orgán dojde k závěru, že ačkoli rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právním předpisem, byla by újma, která by jeho zrušením nebo změnou vznikla některému účastníkovi, který nabyl práva z rozhodnutí v dobré víře, ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu, řízení zastaví.*
13. K nezrušení nezákonného rozhodnutí a zastavení přezkumného řízení tedy může nadřízený správní orgán podle citovaného ustanovení přistoupit jedině tehdy, pokud a) některý z účastníků nabyl z nezákonného rozhodnutí práva v dobré víře, a současně b) tomuto účastníkovi může vzniknout v důsledku zrušení rozhodnutí újma, přičemž c) potenciální újma tohoto účastníka by byla ve zjevném nepoměru k újmě vzniklé jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu.
14. Rozhodnutí o zastavení řízení podle § 94 odst. 4 správního řádu proto musí obsahovat přezkoumatelnou správní úvahu o tom, z jakých skutečností usoudil správní orgán na dobrou víru z nezákonného rozhodnutí profitujícího účastníka, dále vymezení obsahu obecného pojmu újma u každé ze „stran“ (účastník nabývající práva, veřejný zájem a jiný účastník) tak, aby bylo zřejmé, jaké újmy v jejich konkrétní podobě a jakými kritérii správní orgán posuzoval, a konečně zdůvodnění, v čem tkví daným ustanovením zmiňovaný zjevný

nepoměr, tj. z jakých důvodů dospěl správní orgán k upřednostnění práva, jež bylo získáno z nezákonného rozhodnutí v dobré víře. I z odborné literatury (Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: Správní řád. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 950, komentář k § 94 odst. 4 správního řádu), totiž vyplývá, že: „*U nezákonného rozhodnutí by tedy měl být upřednostněn veřejný zájem a ochrana subjektivních práv jiných účastníků řízení před právy nabytými v dobré víře, neboť pouze zjevný nepoměr mezi těmito chráněnými hodnotami dovoluje přiklonit se k ochraně práv nabytých v dobré víře nezákonným rozhodnutím.*“

15. Žalobce uplatnil žalobní námitky proti všem třem podmínkám pro zastavení přezkumného řízení dle § 94 odst. 4 správního řádu. Žalovaný ale namítl, že žalobci většina těchto námitek v daném přezkumném řízení vůbec nepříslušela. Krajský soud se proto nejprve otázkou, zda byl rozsah žalobci příslušejících námitek v přezkumném řízení jakkoli omezen.
16. Předmětem přezkumného řízení v posuzované věci bylo územní rozhodnutí. Žalobce byl účastníkem územního řízení podle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, tj. jakožto osoba, jejíž vlastnické právo k sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno. Od tohoto postavení žalobce se však podle stavebního zákona i dlouholeté judikatury odvíjí rozsah námitek, které může uplatňovat, a zájmů, které může (úspěšně) hájit.
17. Podle § 89 odst. 4 stavebního zákona platí, že osoba, která může být účastníkem řízení podle § 85 odst. 2 písm. a) a b), může uplatňovat námitky proti projednávanému záměru v rozsahu, v jakém může být její právo přímo dotčeno. NSS již mnohokrát dovodil, že účastník v pozici nynějšího žalobce může v územním řízení a následně soudním řízení správním (úspěšně) uplatňovat jen námitky, které se týkají jeho subjektivních veřejných práv. Nemůže hájit práva třetích osob ani obecně dohlížet nad dodržováním zákonnosti, pokud zároveň nejsou dotčena jeho veřejná subjektivní práva (srov. rozsudky ze dne 11. 7. 2007, č. j. 2 As 10/2007-83, či ze dne 20. 12. 2012, č. j. 1 As 139/2012-40, bod 18, ze dne 27. 2. 2015, č. j. 8 As 135/2014-42, bod 18, a ze dne 29. 9. 2016, č. j. 9 As 238/2015-38, bod 37, nebo nověji ze dne 25. 2. 2022, č. j. 5 As 234/2020-35, bod 37). Soukromá fyzická osoba není subjektem oprávněným podat žalobu ve veřejném zájmu (§ 66 s. ř. s.).
18. Uvedené platí i ve vztahu k námitkám, jimiž se vlastník sousední nemovitosti domáhá v územním řízení respektování veřejného zájmu. Typicky se jedná o námitku, že záměr je v rozporu s územním plánem, že záměr nebyl, ač měl být posouzen dotčeným orgánem zastupujícím určitý veřejný zájem, popř. námitka směřující proti obsahu souhlasného stanoviska takového orgánu s daným záměrem. Jakkoli nelze obecně přijmout tvrzení, že občanům po veřejném zájmu nic není a tento je jen věcí úředníků (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 29. 5. 2019, č. j. 2 As 187/2017-264), je z pohledu § 89 odst. 4 stavebního zákona nezbytné, aby se vytýkané porušení veřejného zájmu současně dotýkalo vlastnického či jiného věcného práva daného účastníka. Pokud z formulace takové námitky uvedené dotčení nevyplývá, jedná se o námitku, k níž stavební úřad nepřihlíží a stejně tak k ní následně nemůže přihlídnout následně ani soud.
19. Otázkou dosud v judikatuře neřešenou a zásadní pro posouzení projednávané věci je však to, zda se omezení rozsahu námitek dle 89 odst. 4 stavebního zákona vztahuje také na přezkumné řízení, resp. na rozhodování o zastavení přezkumného řízení podle § 94 odst. 4 správního řádu, jehož předmětem je územní rozhodnutí. Právní úprava jednoznačnou odpověď na tuto otázku neposkytuje. Nezpochybnitelné je jen samo účastenství žalobce v daném přezkumném řízení (jehož byl ostatně iniciátorem), neboť podle § 95 odst. 4

správního řádu platí, že účastníky přezkumného řízení jsou účastníci původního řízení, v němž bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, jichž se přezkumné řízení týká, nebo jejich právní nástupci.

20. Krajský úřad i žalovaný mají za to, že i v přezkumném řízení, jehož předmětem je územní rozhodnutí, je vlastník sousední nemovitosti oprávněn hájit jen svá věcná práva k této nemovitosti, a tudíž v rámci posuzování splnění podmínek § 94 odst. 4 správního řádu má právo jen na vypořádání námitek směřujících proti závěru správního orgánu o tom, zda a jaká újma by nezrušením nezákonného územního rozhodnutí právě těmto jeho právům vznikla. Nemá však právo na vypořádání svých námitek uplatněných proti zjištěním a závěru správního orgánu o tom, zda a jaká újma by nezrušením nezákonného územního rozhodnutí vznikla veřejnému zájmu, ani proti zjištěním a závěru o tom, zda a jaká újma by naopak jeho zrušením vznikla stavebníkům.
21. S tímto závěrem ale krajský soud nesouhlasí, neboť pro něj nenachází oporu v zákoně. V přezkumném řízení může být územní rozhodnutí shledáno nezákonným z rozličných důvodů. Přezkumné řízení je dle § 94 odst. 1 správního řádu zahajováno výlučně z moci úřední, nicméně podnět k jeho zahájení může učinit kdokoli, a tudíž i vlastník sousední nemovitosti, jehož v územním řízení limituje v uplatňování námitek § 89 odst. 4 stavebního zákona, může svým podnětem v přezkumném řízení uspět s námitkou nezákonnosti daného územního rozhodnutí, která se jeho věcných práv k nemovitosti přímo netýká, a dosáhnout tak jeho zrušení z důvodu jiné na něj nijak nedopadající nezákonnosti. Je-li následně v přezkumném řízení posuzováno, zda jsou splněny podmínky pro ponechání nezákonného územního rozhodnutí v platnosti, neprovádí již správní orgán při hodnocení dobré víry účastníků nabývajících z nezákonného rozhodnutí práva ani při srovnávání újem ve smyslu § 94 odst. 4 správního řádu posuzování stavebního záměru ve smyslu § 90 stavebního zákona. Při tomto srovnávání pokládá správní orgán v přezkumném řízení na jednu misku pomyslných vah újmu stavebníka hrozící zrušením územního rozhodnutí, jež mu zakládá právo umístit stavbu, a na druhou misku újmu, jež by nezrušením nezákonného územního rozhodnutí vznikla veřejnému zájmu a jiným účastníkům řízení. Tyto újmy mohou být zcela odlišné od otázek, které jsou předmětem samotného územního řízení, k němuž se § 89 odst. 4 stavebního zákona vztahuje, a tudíž se toto ustanovení v přezkumném řízení neuplatní.
22. Jestliže tzv. jiný účastník řízení namítne v přezkumném řízení, že má být zahrnut do úvah správního orgánu o případném zastavení přezkumného řízení z důvodu, že mu nezrušením nezákonného rozhodnutí o umístění stavby vznikne újma, kterou řádně specifikuje, má dle názoru krajského soudu právo v tomto přezkumném řízení brojit proti veškerým závěrům, které správní orgán při aplikaci § 94 odst. 4 správního řádu učiní, zejména pak proti specifikaci újmy stavebníka, kterou s jeho újmou správní orgán porovnává, a proti výsledku tohoto porovnání.
23. Podmínkou aktivní procesní legitimace k podání žaloby proti rozhodnutí podle § 94 odst. 4 správního řádu nicméně stále zůstává dle § 65 odst. 1 s. ř. s. tvrzení o zkrácení žalobce na jeho veřejných subjektivních právech žalobou napadeným rozhodnutím. Tu by nemohla v podmínkách posuzované věci naplňovat žaloba, jíž by žalobce nebrojil proti závěru žalovaného o absenci újmy, která ponecháním nezákonného územního rozhodnutí v platnosti vznikla jemu samotnému. Pokud by se žalobce vymezil jen proti posouzení otázky újmy vzniklé veřejnému zájmu, aniž by současně zpochybnil závěr žalovaného o neexistenci jeho vlastní újmy, osoboval by si právo chránit veřejný zájem v jeho čisté

podobě, tedy bez konkrétního přesahu do svých práv, což mu nepřisluší. V takovém případě by se jednalo o žalobu podávanou čistě ve veřejném zájmu, k níž není žalobce legitimován (§ 66 s. ř. s. a contrario). To však v posuzované věci nenastalo, neboť žalobce v žalobě tvrdí, že se otázkou jemu vzniklé újmy žalovaný nezabýval, ačkoli v přezkumném řízení řádně tvrdil a znaleckými posudky doložil, že umístěním záměru dojde k zásadní změně hydrogeologických poměrů v lokalitě s možným negativním vlivem na statiku jeho stavby mlýna a studnu, jakožto jeho jediného zdroje pitné a užitkové vody. Dále se dovolává také práva na příznivé životní prostředí.

24. Životní prostředí je možné charakterizovat podle § 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, jako *"[...] vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie."* Za součást životního prostředí *"[...] lze považovat vše, co člověka obklopuje a od čeho se odvíjí kvalita jeho života"* [viz náleze ze dne 22. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 35/06 (N 72/49 SbNU 67; 286/2008 Sb.)]. Jádrem práva na příznivé životní prostředí podle čl. 35 odst. 1 Listiny je zejména možnost každého domáhat se ochrany přirozených environmentálních podmínek své existence a udržitelného rozvoje, s čímž koresponduje pozitivní závazek státu střežit zděděné přírodní bohatství, dbát o šetrné využívání přírodních zdrojů a chránit přírodního bohatství (preambule a čl. 7 Ústavy).
25. Práva na příznivé životní prostředí se však lze dle čl. 41 odst. 1 Listiny dovolávat toliko v mezích zákonů, které je provádí. Jedním z nich je ZOPK, podle jehož § 4 odst. 1 je ochrana ÚSES povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ; jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát. V § 3 odst. 1 písm. a) je ÚSES definován jako vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Smyslem vytváření a ochrany ÚSES je zajištění základních prostorových podmínek pro dlouhodobé udržení a posílení jedné ze základních přirozených funkcí krajiny – ekologické stability („schopnost ekosystému vyrovnávat změny způsobené vnějšími činiteli a zachovávat své přirozené vlastnosti a funkce“ – viz § 4 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí). Takto stabilizovaná území mohou příznivě působit na okolní méně ekologicky stabilní části krajiny.
26. Tvrdí-li žalobce, který vedle dotčené lokality, jenž má plnit funkci ÚSES, trvale žije, že nezrušení rozhodnutí o umístění stavby, jehož nezákonnost spočívá právě v nerespektování požadavku na ochranu ÚSES, jenž byl normativně konkretizován v ÚP L., je dotčeno i jeho právo na příznivé životní prostředí, a to v podobě znaleckým posudkem Ing. Z. prokázaného narušení ekostabilizační funkce, kterou ÚSES plní, nelze mu upřít právo rozporovat způsob, jakým správní orgány v přezkumném řízení k ochraně tohoto veřejného zájmu přistoupily.
27. Níže se proto soud zabýval všemi uplatněnými žalobními body.

Dobrá víra žadatelů

28. Podle žalobce dobrou víru žadatelů vylučuje uvedení nepravdivých okolností v projektové dokumentaci stavby. Na str. 10 v kapitole C.7.1 této dokumentace je totiž uvedeno, že *v lokalitě vodní nádrže se nachází jen nevýznamná rostlinná společenstva, že výstavbou nádrží nedojde k žádnému narušení kvalitnějšího přírodního prostředí ani k omezení funkce VKP nebo ÚSESu a že po provedených průzkumných pracích je možné konstatovat, že se nejedná o významnou lokalitu z pohledu ochrany přírody a krajiny*, ačkoli je zjevné, že stavba nádrže

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

zasahuje do VKP a ÚSES a z tohoto důvodu se jedná o významnou lokalitu z hlediska ochrany přírody a krajiny (pokud by nebyla významná, pak by zde nebyly stanoveny funkce ochrany přírody a krajiny). Správní orgány spoléhající se na pravdivost údajů obsažených v projektové dokumentaci tak mohly být dle žalobce uvedeny v omyl ohledně skutečného vlivu stavby vodní nádrže na životní prostředí.

29. Krajský soud se otázkou dobré víry žadatelů zabýval již v rozsudku ze dne 7. 11. 2014, č. j. 65 A 11/2014-80, jímž zamítl žalobu žadatelů proti rozhodnutí žalovaného, vydaného v „druhém kole“ přezkumného řízení (tj. rozhodnutí potvrzujícího zrušení stavebního úřadu). V tomto rozsudku krajský soud, shodně jak to činí nyní žalobce, akcentoval údaje uvedené žadateli v jejich projektové dokumentaci a průvodní zprávě k této dokumentaci, poukázal na judikaturní výklad pojmu dobré víry jako nezaviněné nevědomosti o možném nesouladu s právem a dospěl k tomuto závěru: *„Rozpor dotčeného územního rozhodnutí s právními předpisy tak neměl původ pouze v postupu správního orgánu, ačkoli se tak velkou měrou stalo, nýbrž i žalobci svým počínáním k rozporu rozhodnutí s právními předpisy přispěli, neboť již v žádosti o vydání územního rozhodnutí uvedli vědomě nepravdivé údaje (obdobně viz závěr rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2012, č.j. 1 As 145/2012 – 48). Jednání žalobců tak nelze hodnotit jako jednání v nezaviněné nevědomosti, tudíž ani práva z rozhodnutí, které bylo vydáno na podkladě žádosti obsahující nepravdivé informace, nemohli nabýt v dobré víře.“*
30. NSS ale v rozsudku ze dne 12. 2. 2015, č. j. 2 As 241/2014-36, jímž rozsudek krajského soudu zrušil, s tímto posouzením nesouhlasil. V obecné rovině dospěl NSS k následujícímu závěru: *„Stavebník se v přezkumném řízení nemůže zpravidla dovolávat dobré víry (§ 94 odst. 4 správního řádu), realizoval-li záměr bez povolení, případně jej realizoval způsobem výrazně odlišným od schválené projektové dokumentace, anebo sám způsobil, že stavební úřad nemohl řádně splnit svoji zákonnou povinnost posoudit záměr a vydat takové rozhodnutí, které by vycházelo z pravdivého vylíčení rozhodných skutečností. Vedle toho nelze přiznat dobrou víru ani takovému jednání stavebníka, které je bezpochyby v příkrém a naprosto zjevném rozporu se základními zásadami územního plánování, ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, a to ani tehdy, pokud stavebník neuvede stavební úřad v omyl a stavební úřad povolení k umístění stavby či ke stavbě v rozporu se zákonem vydá. V ostatních případech však není možno na stavebníka přenášet povinnosti orgánů státní správy. U stavebníků lze předpokládat přirozenou míru nejistoty ohledně souladu jejich záměrů s podrobnou právní regulací. Posouzení souladu záměru stavebníka se zákonnými požadavky je v první řadě úkolem správních orgánů, které k tomu mají disponovat takovým personálním a odborným zázemím, aby jej zevrubně posoudily a v případě rozporu s právními předpisy patřičně reagovaly.“*
31. Ve vztahu k posuzovanému případu pak NSS v odst. 38 až 40 rozsudku uvedl:
- „[38] Stěžovatelé ke svojí žádosti předložili dokumentaci, která v bodě B1.3. Průvodní zprávy pouze konstatovala, že stavba je v souladu s územním plánem obce. Krajský soud ve svém rozsudku stěžovatelům správně vytkl, že údaje uvedené v průvodní zprávě dokumentace záměru nebyly dostatečné a neobstojí před požadavky vyhlášky Ministerstva pro místní rozvoj č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření, která v příloze č. 4 (ve znění účinném do 28. 3. 2013) vyžadovala, aby součástí dokumentace k žádosti o vydání rozhodnutí o umístění stavby byly údaje o souladu záměru s územně plánovací dokumentací, čímž se nepochybně myslí takové údaje, z nichž je minimálně zřejmé, že se žadatel o vydání rozhodnutí s územně plánovací dokumentací pro dotčené území seznámil, tj. nikoli jen holé konstataování souladu.“*

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

[39] Na místě je ovšem zmínit události předcházející vydání rozhodnutí o umístění stavby v jejich celistvosti. Stěžovatelé podali žádost o vydání rozhodnutí o umístění stavby dne 13. 8. 2012. V té době již disponovali souhlasem s odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu vydaným Magistrátem města Přerova dne 16. 7. 2012. Ten výslovně uvádí, že záměr je stavbou dle územně plánovací dokumentace přípustnou. Přestože je posouzení souladu s územním plánem v kompetenci stavebního úřadu, ani ve výzvě k doplnění žádosti ze dne 15. 8. 2012 stavební úřad stěžovatele na žádné pochybnosti v tomto ohledu neupozornil. Vyžádal však od nich mimo jiné předložení stanoviska orgánu ochrany přírody a krajiny z důvodu, že je stavba umístěna na území prvku ÚSES. Stěžovatelé tak v řízení postupovali dle pokynů stavebního úřadu. Dne 15. 8. 2012 Magistrát města Přerova v působnosti orgánu ochrany přírody vydal k umístění předmětné stavby kladné závazné stanovisko, ve kterém uvedlo, že dotčené území je součástí ÚSES. Zároveň stěžovatelé předložili vyjádření obce Lazníčky vydané starostkou obce, že stavba je v souladu s platným územním plánem obce. Stavební úřad v rozhodnutí o umístění stavby uvedl, že umístění stavby není v rozporu se schválenou územně plánovací dokumentací z důvodu, že se jedná o malou vodní plochu, jejíž umístění je podle kapitoly 2.8 územního plánu v dotčených plochách přípustné. Výslovně tak potvrdil názor stěžovatelů, že realizaci jejich záměru územní plán umožňuje. Žádná stanoviska dotčených orgánů či námítky účastníků řízení na nesoulad stavby s územním plánem neupozornily a proti rozhodnutí o umístění stavby se nikdo neodvolal. Zamýšlená poloha stavby tak nebyla sporná a nebylo ani pochyb, že zasahuje do území chráněného jako ÚSES. Zpracovatel dokumentace si byl lokalizace stavby do oblasti ÚSES zjevně vědom (viz bod C.7.1 Souhrnné technické zprávy, kde uvádí, že: „Výstavbou nádrží nedojde tedy k žádnému narušení kvalitnějšího přírodního prostředí ani k omezení funkce VKP nebo ÚSESu.“).

[40] Výše uvedené okolnosti pak svědčí tomu, že stěžovatelé skutečně mohli být v dobré víře ohledně souladu jejich záměru s územním plánem. Z jejich strany nešlo o žádné skrývání informací nebo o postup, který by bylo možné nazvat jako matoucí. Zamýšlená stavba není sice úpravou vodního toku se zachováním přírodního charakteru, ovšem nejedná se ani o stavbu, která by byla se stanovenou ochranou v příkrém rozporu, jako by tomu bylo například u stavby, která přímo umožňovala znehodnocení dotčené oblasti. Pakliže krajský soud uvádí, že žádost stěžovatelů obsahovala nepravdivé informace, pak se jednalo výlučně o hodnocení souladu s územním plánem, tedy posouzení právní otázky, které přísluší v první řadě stavebnímu úřadu. V přezkumném řízení proto bylo nutné poměřit újmu, která by vznikla stěžovatelům zrušením předmětného rozhodnutí, s újmou, která by vznikla veřejnému zájmu na ochraně životního prostředí.“

32. Jakkoli NSS ve vztahu k žadatelům použil spojení *mohli být v dobré víře*, a nikoli jednoznačnějšího *byli v dobré víře*, z citovaného odst. 40 je zcela zřejmé, že veškeré z obsahu spisu vyplývající skutečnosti vyhodnotil Nejvyšší správní soud tak, že o absenci dobré víry žadatelů nesvědčí. Skutečnost, že otázku nabytí práv v dobré víře považoval NSS za uzavřenou, potvrzuje i to, že žalovanému, jemuž vrátil věc k novému projednání, NSS neuložil, aby se dále otázkou dobré víry zabýval, nýbrž mu uložil přejít již k dalšímu kroku v postupu dle § 94 odst. 4 správního řádu, a sice k poměřování újem. Závěr NSS o existenci dobré víry žadatelů je tedy součástí právního názoru NSS, jimiž je dle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán krajský soud a dle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., odkazujícího na přiměřené použití § 78 s. ř. s., také správní orgán, jemuž byla věc vrácena (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
33. V případě, že by po rozhodnutí NSS vyšly najevo nové skutečnosti svědčící o nedostatku dobré víry žadatelů, bylo by samozřejmě povinností krajského úřadu, resp. žalovaného na tyto reagovat a pojmout do svých úvah. To se ale nestalo. Žalobce nadále dovozuje

nedostatek dobré víry žadatelů jen z toho, co uvedli o vlivu záměru na ÚSES do projektové dokumentace. Vliv těchto skutečností na dobrou víru žadatelů ale již NSS posoudil a dospěl k výše citovaným závěrům. Krajskému úřadu ani žalovanému tudíž žalobce neoprávněně vytýká, že se otázkou dobré víry žadatelů dostatečně nezabývali, pokud odkázali na rozsudek NSS. Nadto je třeba uvést, že se krajský úřad ani žalovaný neomezili jen na odkaz, resp. citaci z rozsudku NSS. Krajský úřad se nejen ztotožnil se závěrem NSS, ale sám konstatoval, že nedostatečné vypořádání se s posouzením souladu záměru s ÚP v projektové dokumentaci nelze hodnotit jako záměrně uvedený nesprávný údaj, akcentoval zodpovědnost stavebního úřadu za posouzení souladu záměru s územně plánovací dokumentací a uzavřel tedy, že rozpor územního rozhodnutí s právními předpisy měl původ v postupu stavebního úřadu, k němuž žadatelé významně nepřispěli, a tudíž je třeba jejich dobrou víru chránit. Žalovaný tento závěr aproboval a na str. 7 napadeného rozhodnutí ještě vyzdvihl skutečnost, že stavební úřad mohl v žadatelích vzbudit dojem o souladu záměru s ÚP již tím, když ve výzvě k doplnění žádosti ze dne 15. 8. 2012 označil záměr za stavbu podmíněně přípustnou v ploše ZK, přičemž zmínil i svou vědomost o zásahu záměru do plochy ÚSES.

34. Žalobní bod (i) je tudíž nedůvodný. Lze shrnout, že žadatelé žádné relevantní informace o skutkových okolnostech neskrývali, jejich postup nebyl matoucí, a stavební úřad nebyl oprávněn spoléhat se na správnost právního hodnocení otázky souladu záměru s ÚP zpracovatelem projektové dokumentace, obzvláště pokud dokumentace ani řádné hodnocení této otázky neobsahovala. Žadatelé tedy nabyli z územního rozhodnutí právo umístit svůj záměr v dobré víře, kterou nemohou z povahy věci negovat skutečnosti, k nimž došlo až po vydání předmětného rozhodnutí, jak se mylně domnívá žalobce, tj. zrušení tohoto rozhodnutí po osmi měsících od jeho právní moci ve zkráceném přezkumném řízení ani následné zrušení jeho podkladového stanoviska. Nabytí práv v dobré víře se totiž musí nutně vztahovat k okamžiku, kdy k tomuto nabytí došlo, tj. ke dni právní moci daného rozhodnutí.

Újma, kterou by zrušením územního rozhodnutí utrpěli žadatelé

35. Krajský úřad na str. 10 svého rozhodnutí při úvaze o tom, jaká újma by žadatelům zrušením územního rozhodnutí vznikla, uvedl: „*O stavební povolení manželé K. požádali právě proto, že jim správní úřad vydal územní rozhodnutí, kterým jim založil právo na podání žádosti o stavební povolení nádrže v Lázních, kterou k vodoprávnímu úřadu podali dne 27. 12. 2012, tedy bezodkladně po právní moci územního rozhodnutí (7. 12. 2012). Podání žádosti o vydání stavebního povolení předchází řada úkonů, ať již vypracování dokumentace, doložení veškerých relevantních posudků, dokladů a podkladů, stanovisek dotčených orgánů či vlastníků a správců sítí. Tyto úkony žadatelé provedli jistě s vědomím, že územní rozhodnutí o umístění stavby je správné a zákonné, a že umístění je v souladu s veškerými podmínkami, kladenými na danou lokalitu.*“ Na str. 12 svého rozhodnutí pak krajský úřad uzavřel: „*... újma, která by vznikla žadatelům zrušením územního rozhodnutí, a to zejména s již vynaloženými finančními prostředky, by byla v nepoměru k újmě, která by vznikla veřejnému zájmu.*“
36. Žalovaný pak na str. 9 napadeného rozhodnutí k úvaze krajského úřadu o újmě v podobě dosud vynaložených finančních prostředků uvedl: „*Ministerstvo však v tomto ohledu dále nutně poukazuje na skutečnost, že územní rozhodnutí ze dne 01.11.2012 ode dne vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12.02.2015 nepozbylo právní moci. V daném případě je plynutí času rozhodnou okolností, mající podstatný vliv na nabytou dobrou víru žadatelů v tom smyslu, že s ohledem na časový odstup mezi právní mocí územního rozhodnutí a současností*

nepochybně nabylo na intenzitě jejich legitimní očekávání stran skutečnosti, že územní rozhodnutí již nepozbyde platnosti. Takto „časem posílená“ dobrá víra v pravomocnost rozhodnutí a z něj nabytá práva vyžadují zvláštní ochrany, a lze tak uzavřít, že v daném případě by zrušení územního rozhodnutí představovalo nepřiměřený zásah do předmětné dobré víry žadatelů, a proto by újma způsobená žadatelům zrušením územního rozhodnutí byla ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla veřejnému zájmu nebo ostatním účastníkům řízení.“

37. Žalobce v žalobě vytýká krajskému úřadu, že újmu, jež by vznikla žadatelům zrušením předmětného územního rozhodnutí, přecenil. Podle krajského soudu ale krajský úřad tuto újmu vůbec „nenacnil“. Z rozhodnutí krajského úřadu ani žalovaného nevyplývá, a to ani řádově, jaké finanční náklady měly žadatelům vzniknout. Na str. 3 svého rozhodnutí krajský úřad sice uvedl, že v podání ze dne 28. 4. 2016 popsali tuto újmu sami žadatelé tak, že v nákladech na dokumentaci pro územní i navazující stavební a vodoprávní řízení, na právní servis související s uplatňováním řady opravných prostředků a na poplatky činí tato újma ve finančním vyjádření již dávno šestimístnou položku, jíž na začátku zřejmě již přestala stačit číslovka „1“, avšak toto obecné vyčíslení následně nijak nepromítl do vlastního hodnocení a neučinil žádný závěr o tom, jaké finanční náklady měly žadatelům reálně vzniknout. Logicky se přitom nemůže jednat o náklady, které žadatelé vynaložili na dokumentaci k samotnému územnímu řízení, neboť v té době byli žadatelé nutně v nejistotě o tom, zda bude jejich žádosti vyhověno. Dobrou víru v to, že je záměr do dané lokality umístitelný, a má tudíž význam vynakládat další finanční prostředky na získání stavebního povolení a povolení k nakládání s vodami, nabyli žadatelé až právní mocí předmětného územního rozhodnutí, tj. 7. 12. 2012, avšak nejpozději doručením rozhodnutí krajského úřadu ze dne 8. 8. 2013 o změně rozhodnutí o umístění stavby v přezkumném řízení na rozhodnutí o zamítnutí jejich žádosti, byla jejich dobrá víra objektivně otřesena. Veškeré náklady vzniklé následně v souvislosti s navazujícím stavebním řízením, které již v té době probíhalo, již žadatelé vynakládali nutně s vědomím a rizikem, že stavba možná nebude moci být povolena právě proto, že nebyla zákonně umístěna. Žalovanému lze sice přisvědčit, že od vydání kasačního rozsudku NSS dne 12. 2. 2015 předmětné územní rozhodnutí právní moci nepozbylo, avšak nelze přehlížet skutečnost, že přezkumné řízení bylo definitivně ukončeno právě až rozhodnutím napadeným touto žalobou. Nelze tudíž souhlasit s žalovaným v tom, že od 12. 2. 2015 již žadatelé zcela legitimně očekávali, že územní rozhodnutí platnosti nepozbude. Do doby vydání napadeného rozhodnutí totiž nemohli žadatelé objektivně spoléhat na to, že další prostředky v souvislosti se získáním stavebního povolení vynakládají smysluplně, neboť neznali názor žalovaného na to, zda jejich újma vzniklá zrušením nezákonného územního rozhodnutí, je skutečně ve zjevném nepoměru k újmám, jež by vznikly veřejnému zájmu a ostatním účastníkům řízení jeho zachováním.
38. Žalovaný tedy dle krajského soudu vůbec přezkoumatelným způsobem újmu, která by žadatelům vznikla zrušením územního rozhodnutí, nepopsal, čímž požadavku § 94 odst. 4 správního řádu nedostál.

Újma, která by nezrušením územního rozhodnutí vznikla veřejnému zájmu

39. Předně je třeba uvést, že za relevantní újmu veřejnému zájmu nelze považovat samu nezákonnost územního rozhodnutí ze dne 1. 11. 2012, neboť veřejným zájmem, s nímž má být dle § 94 odst. 4 správního řádu také poměřována újma vznikající konkrétním osobám zrušením nezákonného správního aktu, nemůže být z logiky věci samotný zájem na zákonnosti rozhodnutí správních orgánů (podrobně viz Vedral, J. Správní řád. Komentář. 2.

vydání. Praha: BOVA POLYGON, 2012, s. 817 a násl., a také např. rozsudek NSS ze dne 11. 1. 2016, č. j. 5 As 5/2014-24).

40. Krajský úřad označil veřejný zájem, s nímž možnou újmu žadatelů srovnával, zájem na ochraně přírody a krajiny, konkrétně na ochraně území, jež má plnit funkci ÚSES. Na str. 11 svého rozhodnutí předně konstatoval, že sami žadatelé v průvodní zprávě projektové dokumentace odůvodnili záměr vybudovat v daném místě vodní nádrž revitalizací krajiny v údolní nivě vedoucí ke zvýšení zásoby mělké podzemní vody v dané lokalitě a snahou o zvýšení biodiverzity vytvořením biotopu pro drobné vodní živočichy. K tomu krajský úřad uvedl, že *„byť uvedený záměr není zcela v souladu s požadavky kladenými na ÚSES, nelze ani potvrdit, že by byl výslovně proti nárokům na ochranu přírody a krajiny“*. Dále uvedl, že ve věci bylo dne 15. 8. 2012 vydáno závazné stanovisko orgánu ochrany přírody dle § 4 odst. 2 ZOPK, které vyslovilo souhlas se záměrem za splnění jím stanovených podmínek, což dle krajského úřadu také nasvědčuje tomu, že uvedený záměr *není de facto v příkrém rozporu s požadavky na ochranu přírody a krajiny v dané lokalitě, že dané lokalitě „neublíží“, neobroží podmínky využití daného území*. Dále uvedl, že k jeho přesvědčení o tom, že záměr není v rozporu se zájmy hájenými dotčenými orgány ochrany přírody a krajiny, přispěl také souhlas příslušného orgánu s odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu, souhlas příslušného orgánu s umístěním stavby do 50 m od okraje lesa a stanovisko Povodí Moravy, s. p. k realizaci záměru. *„Pouze pro podporu svého přesvědčení“, že újma veřejnému zájmu na úseku ochrany přírody a krajiny nebude nijak zásadně způsobena*, odkázal krajský úřad ještě na druhé souhlasné závazné stanovisko orgánu ochrany přírody ze dne 4. 9. 2014 sloužící jako podklad pro stavební povolení.
41. Žalobce již v průběhu přezkumného řízení (podáním ze dne 13. 5. 2016) namítal, že závazné stanovisko ze dne 15. 8. 2012 nemůže být relevantním podkladem pro posouzení újmy veřejnému zájmu na ochraně ÚSES, neboť se vlivem záměru na ÚSES vůbec nezabývá (zabývá se jen vlivem záměru na VKP), a dále, že je třeba, aby se příslušný dotčený orgán vyrovnal se závěry znaleckého posudku Ing. Z. z 19. 4. 2013 a jeho dodatkem z 29. 7. 2015.
42. V tomto posudku znalkyně dospěla k závěru, že realizace záměru v části týkající se ÚSES naruší zásadně ekostabilizační funkci biocentra místního významu, že jakékoli terénní úpravy, zpevněné plochy, ohrazování, vodní plocha, kácení dřevin apod. sníží podíl biologicky aktivních ploch a významně naruší stav přírodních biotopů, což ovlivní ekologickou stabilitu území. Znalkyně v posudku uvedla, že nivou toku Ř. včetně vodního toku je vymezeno biocentrum vyšších hydrických řad na biokoridoru místního významu, přičemž současný stav tohoto území, které je součástí ÚSES, odpovídá požadavkům na plnou funkčnost biocentra a není nutné vytvářet podmínky vedoucí k požadovanému cílovému stavu. Dále uvedla, že na lokalitě byly zmapovány tři přírodní biotopy (T 1.5, L 2.2 a V4B), čímž je potvrzena funkčnost biocentra s dostačující biodiverzitou. Jelikož se jedná o přírodní biotopy, vytkla znalkyně projektové dokumentaci absenci odborně zpracovaného biologického průzkumu a biologického hodnocení záměru ve smyslu § 67 ZOPK, obzvláště je-li v databázi ochrany přírody evidován výskyt ohrožených druhů zlatohlávka tmavého a užovky podplamaté a téměř s jistotou lze předpokládat výskyt obojživelníků přímo v místě předpokládané stavby. Celá řešená plocha určená k výstavbě leží dle znalkyně ve skupině typů geobiocénů 2-3 BC-C4, což znamená, že je součástí nivních biotopů. Veškeré technicistní prvky stavby nádrže v prostoru zachovalé a přírodě blízké údolní nivy s vodním tokem jsou dle znalkyně v příkrém rozporu se ZOPK, neboť znamenají změnu geomorfologie území, zásadní narušení a zásah do VKP. Součástí biocentra

jsou dle znalkyně i břehové porosty, jež by měly být vykáceny, přičemž jejich náhrada je nejen sporná, ale i z časového hlediska dlouhodobá. Údolní nivy zachovalé v současné podobě v místě biocentra jsou dle znalkyně již velmi vzácné a jakýkoli zásah, zejména technickými díly je vždy škodlivý. Za přijatelné zásahy lze považovat jen vytváření tůní a mokřadů bez stavebních objektů. Dále znalkyně popsala metodu posuzování funkčnosti ÚSES jako typologické a individuální hodnocení v daném území identifikovaných biotopů a podrobně toto hodnocení provedla pro biotop „údolní jasanovo-olšínové luhy“ a „vlhké pcháčové louky“ se závěrem, že současný stav prostoru, vymezeného pro biocentrum, vykazuje v obecně hodnocených ukazatelích bioindikace zcela vyhovující stav, přičemž cílová společenstva není nutno záměrně podporovat, aby byla základní funkce ÚSES naplněna. Biocentrum musí dle znalkyně umožňovat trvalou existenci cílových typů ekosystémů, která jsou propojena biokoridory a ty zabezpečují vhodné podmínky pro migraci (tj. zohlednit přírodní bariéry a řešit bariéry antropické, a dále nesmí být biocentrum zmenšeno pod minimální šíři pro danou formaci ekosystémů biocenter (3 ha). Jelikož i sama údolní niva plní biokoridorovou funkci, není dle znalkyně možné ochranu údolní nivy a péči o ni přerušit stavbami, protože biokoridory a dálkové migrační trasy procházejí podél vodních toků. S ohledem na vše uvedené pak znalkyně dospěla k závěru, že v prostředí s vysokou současnou biodiverzitou, kde je vymezeno biocentrum vyšších hydrických řad (vodní a nivní), bude provedením stavby víceúčelové nádrže se všemi doprovodnými atributy (ohrazování toku i nádrže, biotechnické úpravy, snížení retence, přepouštění vod z vodního toku apod.) výrazně snížena ekologická stabilita území a cílově dosaženo nefunkčnosti ÚSES. Snížením velikosti biocentra z 3 ha o cca 1 ha není dle znalkyně navržena adekvátní náhrada odpovídajících stávajících společenstev. Litorální zóna u vodní nádrže přitom představuje odlišný biotop. Nadto záměr vytváří předpoklady k dalšímu antropickému zatížení a zásadnímu snižování funkčnosti biocentra.

43. V dodatku posudku z 29. 7. 2015 znalkyně uvedla, že ZÚR Olomouckého kraje po 1. aktualizaci vymezují regionální a nadregionální ÚSES, přičemž území L. se týká regionální biokoridor RK 1520, který propojuje regionální biocentrum OK 38 Nad Ř. a 165 Povodí Olešnice. Po vyhodnocení požadavků ZÚR dospěla znalkyně k závěru, že ÚP L. není z hlediska stávajícího vymezení ÚSES v souladu se ZÚR a že realizace dané stavby omezí možnost tohoto souladu docílit a vymezit v daném území v souladu se ZÚR vymezit plochu plnící funkci regionálního biokoridoru RK 1520. Doporučila proto neprovádět do doby zpracování územně plánovací dokumentace obce L., jež bude v tomto ohledu v souladu s nadřazenou ZÚR, změny ve využívání území.
44. Krajský úřad k těmto námitkám uvedl, že k vypořádání se se znaleckým posudkem Ing. Z. využil součinnosti orgánů ochrany přírody a krajiny, načež ověřil, že v tomto konkrétním případě se nejedná o významně cenné území, nadto nelze ani potvrdit názor podatele, že se zničí celá údolní niva, protože dotčená je jen její část, a to v ne zcela podstatném rozsahu. Dále dodal, že platné závazné stanovisko ze dne 15. 8. 2012 výslovně souhlasí s provedením zásahu do VKP, a že setrvání orgánu ochrany přírody na jeho souhlasném stanovisku vyplývá také z protokolu ze dne 5. 3. 2013, v němž tento orgán vyvrátil námitky Moravského ornitologického spolku uplatněné v rámci jeho požadavku o účastenství v řízení o povolení k nakládání s povrchovými vodami, neboť konstatoval, že umístění záměru v lokálním biocentru není v žádném případě v rozporu s jeho funkcí a že existence vodní plochy spolu s litorálem o dostatečné ploše naopak vytvoří lepší podmínky pro fungování tohoto biocentra s tím, že při dodržení podmínek závazného stanoviska dojde ke zlepšení podmínek a ke zvýšení druhové diverzity území v nivě. Jelikož se tento orgán dle

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

krajského úřadu vyslovil i k dotčení stanovišť slepýše křehkého, ke zlepšení podmínek pro užovku obojkovou a k nedoložení výskytu užovky podplamaté, nevyžadoval zpracování biologického hodnocení dle § 67 ZOPK. Krajský úřad tak uzavřel, že komplexní hodnocení orgánu ochrany přírody je zcela vypovídající a jeho závěry neměl důvod zpochybňovat ani posudkem Ing. Z., a dále odmítl tvrzení o rozporu záměru se ZÚR.

45. Žalobce proti těmto závěrům v odvolání a jeho doplnění brojil. Zdůraznil nemožnost opírat závěr o absenci újmy veřejnému zájmu na ochraně ÚSES o stanovisko, které se vlivem záměru na ÚSES vůbec nezabývá a nadto bylo následně zrušeno a v době vydání rozhodnutí krajského úřadu bylo stále předmětem přezkumného řízení, dále se dožadoval nezávislého posouzení zásahu do VKP i ÚSES, zpracování ekologického posouzení odborně způsobilou osobou dle požadavku ZÚR a věcného vypořádání se s posudky Ing. Z.
46. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, že krajský úřad nepochybil, když vycházel ze souhlasného závazného stanoviska ze dne 15. 8. 2012 k zásahu do VKP, neboť z něj vyplývá, že se týká i ÚSES, a přestože bylo toto stanovisko podrobeno přezkumu, bylo přezkumné řízení o něm následně zastaveno a závazné stanovisko bylo v době vydání usnesení krajského úřadu platné. Žalovaný tedy přisvědčil krajskému úřadu v závěru, že *záměr není v příkrém rozporu s požadavky na ochranu přírody a krajiny v dané lokalitě ani neohroží podmínky využití daného území*, k čemuž odkázal i na závěr NSS. Dále poukázal na závěr vyslovený v daném stanovisku, že dodržáním jeho podmínek by mělo dojít k minimalizaci zásahu, k urychlení zapojení stavby nádrže do krajiny, k regeneraci ekostabilizujících funkcí dané lokality a k zajištění minimalizace vlivu zásahu do biologických, migračních a krajinotvorných funkcí vodoteče, vodní nádrže i břehového porostu, z čehož žalovaný uzavřel, že *splnění stanovených podmínek by mělo vést k minimálním újmám veřejného zájmu na úseku ochrany přírody a krajiny*. Dále žalovaný přisvědčil krajskému úřadu, že při hodnocení otázky újmy způsobené veřejnému zájmu na úseku ochrany přírody lze vycházet i ze závazných stanovisek jiných dotčených orgánů, neboť tato jsou vydána podle právních předpisů s ochranou přírody nepřímou souvisejících, které se označují jako složkové, a které chrání konkrétní složky prostředí jako je voda, půda, ovzduší a podobně. Na druhou stranu přisvědčil žalobci v tom, že odkaz na závazné stanovisko orgánu ochrany přírody ze dne 4. 9. 2014 byl bezpředmětný, neboť toto stanovisko bylo zrušeno. K námitce nevypořádání se s posudkem Ing. Z. žalovaný uvedl, že odborná stránka posudku nepodléhá přezkumu krajského úřadu, ale měl by se s ní vypořádat orgán ochrany přírody, resp. nadřízený orgán ochrany přírody. Požadavek ZÚR provádět zásahy do ploch ÚSES pouze na základě ekologického vyhodnocení byl dle žalovaného splněn právě vydáním závazného stanoviska orgánu ochrany přírody a krajiny.
47. Jelikož porušený regulativ ÚP L. směřoval k ochraně území plnicího funkci ÚSES, ztotožňuje se krajský soud s vymezením zájmu na ochraně ÚSES jako veřejného zájmu, jenž by mohl nezrušením předmětného územního rozhodnutí umísťujícího záměr právě na pozemky plnicí funkci ÚSES utrpět újmu. Současně však krajský soud souhlasí s žalobcem, že k posouzení existence této újmy nebyli krajský úřad ani žalovaný bez příslušného odborného podkladu kompetentní. Tímto podkladem přitom nemůže být závazné stanovisko orgánu ochrany přírody z 15. 8. 2012, neboť krajský soud z jeho obsahu zjistil, že se v něm orgán ochrany přírody skutečně zabýval dle § 4 odst. 2 ZOPK toliko dotčením VKP (místní vodoteč Ř. a její údolní niva), nikoli dotčením samotného ÚSES. Výsledkem posouzení orgánu ochrany přírody byl souhlas s provedením zásahu do VKP umístěním záměru za splnění řady podmínek. Orgán ochrany přírody sice konstatoval, že předmětný

VKP je současně prvkem ÚSES dle ÚP, ve stanovisku se ale vlivem záměru na ÚSES vůbec nezabýval. To následně výslovně potvrdil i nadřízený orgán ochrany přírody, tj. Krajský úřad Olomouckého kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství, na str. 4 závazného stanoviska ze dne 6. 2. 2018 potvrzujícího předmětné závazné stanovisko ze dne 15. 8. 2012, k jehož věcnému přezkumu dle § 149 odst. 5 (dnes 7) správního řádu došlo až k odvolací námitce Moravského ornitologického spolku v navazujícím řízení o povolení stavby a povolení nakládání s vodami. Nadřízený orgán ochrany přírody v potvrzujícím stanovisku uvedl: *„K existenci prvků územního systému ekologické stability pouze uvádíme, že závazné stanovisko dle § 4 odst. 2 zákona se vztahuje k významným krajinným prvkům, v tomto případě k vodnímu toku a údolní nivě, nikoliv k prvkům územního systému ekologické stability.“* Skutečnost, že se orgán ochrany přírody zbýval zásahem do VKP, jenž stejně jako ÚSES plní mj. ekologicky-stabilizační funkci, neznamená, že by bylo možné toto posouzení automaticky považovat i za posouzení vlivu záměru na ÚSES, neboť se dle § 4 ZOPK jedná o odlišné právní instituty. Nelze přitom souhlasit s tvrzením žalovaného ve vyjádření k žalobě, že lze závěr o nedotčení ÚSES umístění záměru dovozovat z mlčení orgánu ochrany přírody k této otázce v předmětném stanovisku.

48. Krajský úřad ani žalovaný tudíž vskutku nemohli vyhodnocení újmy, která by vznikla veřejnému zájmu na ochraně ÚSES, opřít o relevantní odborné úvahy příslušného dotčeného orgánu. Vlastní obecné a neodborné závěry krajského úřadu v působnosti nadřízeného obecného stavebního úřadu o tom, že *byť uvedený záměr není zcela v souladu s požadavky kladenými na ÚSES, nelze ani potvrdit, že by byl výslovně proti nárokům na ochranu přírody a krajiny, nelze akceptovat*. Není vůbec zřejmé, o jakých nárocích na ochranu přírody a krajiny krajský úřad hovoří.
49. Zašitovat se v tomto ohledu nelze ani kasačním rozsudkem NSS sp. zn. 2 As 241/2014, neboť NSS konstatováním, že *„zamýšlená stavba sice není úpravou vodního toku se zachováním přírodního charakteru, ovšem nejedná se ani o stavbu, která by byla se stanovenou ochranou v příkrém rozporu“*, toliko argumentoval ve prospěch závěru o možné existenci dobré víry stavebníků v soulad jejich záměru s ÚP. Tedy vyjádřil jen to, že pro posouzení dobré víry žadatelů o soulad jejich záměru s ÚP, byla významná i skutečnost, že záměr není stavbou, jež by svým charakterem do očí bijícím způsobem dotčenou přírodní oblast znehodnotila. Nejednalo se však ze strany NSS o hodnocení újmy, jež by nezrušením nezákonného rozhodnutí vznikla veřejnému zájmu na ochraně ÚSES.
50. Krajský soud se rovněž ztotožňuje s žalobcem v tom, že souhlas příslušného orgánu s odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu, souhlas příslušného orgánu s umístěním stavby do 50 m od okraje lesa a stanovisko Povodí Moravy, s. p. k realizaci záměru nemohly krajskému úřadu a žalovanému k posouzení otázky újmy vzniklé veřejnému zájmu na ochraně ÚSES jakkoli přispět, neboť se vlivem záměru na funkce ÚSES vymezeného v ÚP tyto orgány nezabývaly, což ostatně krajský úřad ani žalovaný ve svých rozhodnutích netvrdí.
51. Konečně se krajský soud ztotožňuje s žalobcem i v tom, že se správní orgány věcně nevypořádaly s žalobcem předloženým posudkem Ing. Z. Závěr krajského úřadu, že bylo-li komplexní stanovisko orgánu ochrany přírody zcela vypovídající, neměl důvod jeho závěry zpochybňovat ani ve světle znaleckého posudku Ing. Z., nemůže obstát již z toho důvodu, že předmětné stanovisko orgánu ochrany přírody nebylo komplexní. Jak již soud uvedl výše, stanovisko orgánu ochrany přírody ze dne 15. 8. 2012 se týkalo výlučně posouzení vlivu záměru na VKP a o vlivu záměru na ÚSES dle zjištění soudu nevypovědělo zhora nic.

52. Nadto obsah správního spisu potvrzuje i námitku žalobce, že v tomto stanovisku nebyl řádně zdůvodněn ani samotný souhlas se zásahem do VKP. Rozhodnutím nadřízeného orgánu ochrany přírody ze dne 17. 9. 2013, č. j. KUOK 79980/2013 bylo totiž toto závazné stanovisko zrušeno v přezkumném řízení pro nezákonnost spočívající v nedostatku důvodů. Nadřízený orgán v tomto rozhodnutí dospěl k závěru, že odůvodnění stanoviska ze dne 15. 8. 2012 je „...i ve vztahu k vlastnímu řešení, a tedy zejména k umístění stavby vodní nádrže do údolní nivy, nedostatečné. V odůvodnění chybí konkrétní správní úvaha, která by se zabývala zhodnocením míry narušení obnovy významných krajinných prvků a zhodnocením míry ohrožení či oslabení jejich ekologickostabilizační funkce realizací konkrétního zamýšleného záměru na konkrétním místě. Nedostatečné odůvodnění podmínek a nedostatečné uvedení úvah správním orgánem činí napadené závazné stanovisko nezákonným.“ Následně bylo sice toto rozhodnutí zrušeno rozhodnutím Ministerstva životního prostředí (MŽP) ze dne 28. 5. 2015, avšak pouze z důvodu absentujících úvah o splnění či nesplnění podmínek pro zastavení tohoto přezkumného řízení. Se závěrem o nedostatečném odůvodnění tohoto závazného stanoviska se i MŽP ztotožnilo. Další osud tohoto přezkumného řízení o závazném stanovisku byl v zásadě shodný jako osud přezkumného řízení o samotném územním rozhodnutí. Nejprve bylo toto přezkumné řízení nadřízeným orgánem ochrany přírody usnesením ze dne 12. 8. 2015 zastaveno s odkazem na § 97 odst. 2 správního řádu, tj. z důvodu uplynutí lhůty pro přezkum, avšak poté, co si tento orgán sám toto usnesení v průběhu soudního řízení (65 A 67/2015) rozhodnutím z 30. 12. 2015 zrušil, následně toto řízení zastavil usnesením ze dne 23. 10. 2017 s odkazem na § 94 odst. 4 správního řádu. V době vydání rozhodnutí krajského úřadu bylo tedy dané závazné stanovisko stále podrobováno přezkumnému řízení. Krajský úřad tudíž nemohl za komplexní a vševypovídající zhodnocení vlivu záměru na ÚSES označit stanovisko, které bylo obsahově prostým nezdůvodněným souhlasem se zásahem do VKP podle § 4 odst. 2 ZOPK.
53. Avšak ani v případě, že by se toto stanovisko k otázce dotčení ÚSES vyslovovalo, nezbavila by tato skutečnost krajský úřad povinnosti se v přezkumném řízení se znaleckým posudkem Ing. Z. vypořádat. Žalovaný sice na str. 10 napadeného rozhodnutí správně uvedl, že odborná stránka znaleckého posudku nepodléhá přezkumu krajského úřadu, avšak k jeho následnému závěru, že by se měl s tímto podkladem vypořádat orgán ochrany přírody, resp. jemu nadřízený orgán, žalobce oprávněně namítá, že právě k tomuto vypořádání, jehož se domáhal, v přezkumném řízení nedošlo, neboť krajský úřad orgánu ochrany přírody otázku újmy veřejnému zájmu na ochraně ÚSES k zodpovězení nepoložil a nepožadoval po něm ani vyjádření se ke znaleckému posudku Ing. Z.. Za vypořádání se s odbornými a pečlivě zdůvodněnými závěry znaleckého posudku nelze v žádném případě považovat odpovědi pracovníka orgánu ochrany přírody na námítky Moravského ornitologického spolku, zaprotokolované vodoprávním úřadem v protokolu ze dne 5. 3. 2013, na který poukázal krajský úřad na str. 13 jeho rozhodnutí, a to nejen proto, že se jedná jen o stručná konstatování bez jakýchkoli odborných úvah, nýbrž i proto, že posudek Ing. Z. byl zpracován a předložen v přezkumném řízení až následně (zpracován byl 19. 4. 2013), tudíž na něj při jednání dne 5. 3. 2013 nemohl orgán ochrany přírody logicky reagovat.
54. Ten tak zůstal opomenutým důkazem. Měl-li žalovaný za to, že se jedná z jakéhokoli důvodu o důkaz v přezkumném řízení nepřipustný, byl v tomto ohledu povinen odkázat na konkrétní ustanovení zákona, jež tuto nepřipustnost zakládá, a svůj závěr odůvodnit. Namísto toho ponechal předmětný znalecký posudek v jakémisi vzduchoprázdnu bez vyhodnocení.

55. Konečně krajský soud souhlasí i s tím, že žalovaný předmětným stanoviskem ze dne 15. 8. 2012 nepřipadně argumentoval i ve vztahu k odvolací námitce žalobce týkající se rozporu postupu krajského úřadu s požadavkem odst. 71.11 ZÚR Olomouckého kraje ve znění její aktualizace č. 1 provádět všechny zásahy do ploch prvků ÚSES „*pouze na základě ekologického vyhodnocení (hodnocení z hlediska stabilizační funkce skladebného prvku ÚSES či vlivu záměru na rostliny a živočichy – biologické hodnocení, případně i jiné ekologické hodnocení) po projednání s příslušným orgánem ochrany přírody*“. Tvrzení žalovaného, že k naplnění všech těchto požadavků došlo vydáním závazného stanoviska orgánu ochrany přírody, je obsahem tohoto stanoviska vyvráceno, neboť stanovisko ze dne 15. 8. 2012 hodnocení z hlediska stabilizační funkce skladebného prvku ÚSES ani biologické hodnocení neobsahuje.
56. ÚSES představuje propojenou síť biocenter a biokoridorů. Biocentrum definuje vyhláška č. 395/1992 Sb. jako biotop nebo soubor biotopů v krajině, který svým stavem a velikostí umožňuje trvalou existenci přirozeného či pozměněného, avšak přírodě blízkého ekosystému, a biokoridor jako území, které neumožňuje rozhodující části organismů trvalou dlouhodobou existenci, avšak umožňuje jejich migraci mezi biocentry a tím vytváří z oddělených biocenter síť. Na rozdíl od VKP, které vznikají ex lege nebo registrací orgánem ochrany přírody, závaznost ÚSES v konkrétním území nevzniká správním aktem orgánu ochrany přírody, ale vydáním příslušné územně plánovací dokumentace, ve které je ÚSES vymezen. Za návrh vymezení ÚSES (tzv. plán ÚSES, který je podkladem pro zpracování územního plánu) jsou nicméně odpovědné orgány ochrany přírody, které také průběžně provádí hodnocení ÚSES z hlediska jeho stabilizační funkce. Podrobnosti vymezení a hodnocení ÚSES a podrobnosti plánů, projektů a opatření v procesu jeho vytváření stanoví MŽP vyhláškou č. 395/1992 Sb. Plán ÚSES obsahuje mapový zákres existujících a navržených biocenter a biokoridorů s vyznačením zvláště chráněných částí přírody, tabulkovou a popisnou část charakterizující funkční a prostorové ukazatele, zejména rozmanitost ekosystémů, charakteristiky zvláště chráněných částí přírody, prostorové vazby, nezbytné prostorové údaje (minimální plochy biocenter, maximální délky biokoridorů a jejich minimální nutné šířky) a jejich současný stav, a bližší odůvodnění včetně návrhů rámcových opatření k jeho zachování a zlepšení.
57. Právě na základě takového plánu musel být předmětný ÚSES, do něhož záměr zasahuje, vymezen i v ÚP L. a stanoveno v něm, jaké činnosti jsou v daném území plněním funkce ÚSES přípustné, podmíněně přípustné a nepřípustné. Došlo-li v důsledku nezákonného postupu stavebního úřadu k tomu, že do ÚSES (biocentra jej tvořícího) byla umístěna stavba, jež měla být správně vyhodnocena jako nepřipustná, je nezbytné, aby se k otázce míry újmy, kterou by tento systém existencí dané stavby utrpěl, vyjádřil k tomu příslušný správní orgán, jímž je orgán ochrany přírody, který tak dosud přezkoumatelně neučinil. Současně nelze upřít účastníkům přezkumného řízení právo předkládat k posouzení této otázky vlastní důkazy (např. znalecké posudky), jež musí být v přezkumném řízení řádně vyhodnoceny. Žádný dotčený orgán nepožívá postavení nezpochybnitelné autority. Odborným závěrům dotčeného orgánu, jsou-li řádně zdůvodněny, může stěžít po odborné stránce oponovat laik, znalec v příslušném oboru tak však již bezesporu učinit může.
58. Laikovi v oboru ochrany přírody a krajiny sice může znít tvrzení stavebníků (v této oblasti rovněž laiků), že účelem dané stavby je mj. revitalizace krajiny v údolní nivě vedoucí ke zvýšení zásoby mělké podzemní vody v dané lokalitě a zvýšení biodiverzity, velmi pozitivně a pro přírodu příznivě, avšak taková úvaha zcela odhlíží od faktu, že daná lokalita

byla vymezena jako ÚSES právě proto, že již ekologicky stabilní je a tvoří ji přírodní biotopy umožňující trvalou existenci přirozených ekosystémů, a nemělo by se tedy z povahy věci jednat o krajinu vyžadující revitalizaci, vytvoření nového krajinného prvku a budování nových biotopů pro druhy živočichů, které se dosud v daném území nevyskytovaly. Možnou újmu celému předmětnému systému ekologické stability proto musí být posouzena odborně a z odborných hledisek, neboť i to, co zní laikovi pozitivně, ve skutečnosti vůbec nemusí pozitivní být.

59. Teprve poté, co bude v přezkumném řízení vyjasněna odborná otázka, jaká újma veřejnému zájmu na ochraně ÚSES vznikla, bude moci žalovaný přistoupit k jejímu srovnávání s újmou hrozící stavebníkům v případě zrušení daného územního rozhodnutí.
60. Nezbyvá než uzavřít, že ani újma, jež by nezrušením nezákonného územního rozhodnutí vznikla veřejnému zájmu na ochraně území plnícího funkci ÚSES, nebyla v řízení řádně zjištěna a popsána, a tudíž nemohla být ani předmětem porovnávání ve smyslu § 94 odst. 4 správního řádu.

Újma, která by nezrušením územního rozhodnutí vznikla žalobci

61. Z obsahu správního spisu k územnímu řízení vyplývá, že při ústním jednání na místě stavby dne 26. 10. 2012 vyjádřil žalobce obavu z toho, že realizace záměru žadatelů ve vztahu k jeho nemovitosti negativně ovlivní stávající poměry a režim podzemní vody. Tato obava nebyla žalobcem, alespoň dle obsahu protokolu, nijak konkretizována a ničím podložena. Stavební úřad, aniž by se zabýval tím, zda je v případě stavby daného druhu povinností žadatele prokazovat vliv stavby na stav podzemní vody, či zda je s ohledem na parametry stavby a zřejmost jejího vlivu na hydrologické poměry v území namístě po stavebníkovi doložení absence negativního vlivu na tyto poměry doložit, nebo zda je naopak i laikovi zcela zřejmé, že je negativní ovlivnění hydrologických poměrů lokality takovou stavbou nepravděpodobné, namísto vyzvat žalobce, nechť svou obavu konkretizuje a doloží, uvedl v protokolu, že „*po dohodě žadatel souhlasí s podmínkou, že k žádosti o stavební povolení navrhované stavby víceúčelové nádrže bude doloženo hydrogeologické posouzení dle požadavku p. Z., specifikovaného výše.*“ Tuto podmínku pak vtělil do územního rozhodnutí jako podmínku č. 6.
62. V přezkumném řízení (byť až v doplnění odvolání ze dne 24. 2. 2021) žalobce tvrdil, že předmětné územní rozhodnutí musí být zrušeno také z důvodu, že újma, která hrozí v důsledku umístění a realizace stavby v daném místě jemu značně převyšuje újmu stavebníků, neboť existence nádrže bude způsobila ohrozit statiku jeho domu č. p. 32 a vodu ve studních. Existenci této hrozby doložil znaleckým posudkem RNDr. B. a RNDr. N. ze dne 31. 7. 2018, č. 10-1/18, jehož závěry lze zjednodušeně shrnout tak, že s ohledem na geologické a hydrogeologické poměry lokality představuje předmětná stavba v údolní nivě potoka Ř. možné negativní důsledky na stavbu mlýna H. a studny, která je jediným zdrojem pitné a užitkové vody pro žalobce, a to jak v případě, kdy by byla stavba založena jako těsná, tj. s dokonale utěsněným dnem, neboť v tom případě by hrozilo hromadění a vzdouvání podzemní vody v oblasti mlýna a tím jeho podmáčení, tak v případě, kdy by byla založena s nedokonale utěsněným dnem, což je pravděpodobnější, neboť v tom případě by nádrž představovala drenáž podzemní vody, tj. byla by trvale podzemní vodou dotována, což by vedlo k dlouhodobému poklesu hladiny podzemní vody v území, což může mít za následek porušení stavby mlýna z důvodu snižování objemu nivních hlín ztrátou kapilární vody (tj. vysycháním podloží stavby).

63. Žalovaný vyhodnotil na str. 9 napadeného rozhodnutí tvrzení žalobce jako námitku nesouladu projektové dokumentace schválené územním rozhodnutím s hydrogeologickým posudkem žadatelů, jež podle žalovaného nemůže být v daném přezkumném řízení úspěšně namítána, neboť ji přísluší namítnout až ve vodoprávním řízení.
64. S tímto závěrem se ale soud neztotožňuje. Předmětnou námitkou identifikoval žalobce jemu hrozící újmu v důsledku umístění stavby daných parametrů na daném místě. Žalobce nevyslovoval obavy z vlivu stavební činnosti, tj. průběhu a způsobu výstavby nádrže na hydrogeologické poměry území, v němž se nachází jeho stavba pro trvalé bydlení, nýbrž obavy z existence nádrže jako takové a jejích účinků na hydrogeologické poměry lokality. Taková důkazně podložená námitka nemohla být odsunuta až do fáze vodoprávního řízení, neboť směřuje právě proti důsledkům umístění stavby. Jakkoli byl žalobcem předložený znalecký posudek zpracováván k projektové dokumentaci stavby pro vodoprávní řízení, tato, jak správně upozorňuje žalobce, nemůže být s projektovou dokumentací pro územní řízení v rozporu, neboť povolit lze jen takovou stavbu, která byla územním rozhodnutím umístěna. Není tudíž důvod, aby závěry předmětného znaleckého posudku nemohly sloužit k prokazování újmy, která žalobci umístěním stavby (tj. nezrušením územního rozhodnutí) vznikla.
65. Žalovaný byl proto povinen se s tvrzením a důkazem žalobce věcně vypořádat. Pokud by dospěl k závěru, že tvrzená újma žalobci na jeho vlastnickém právu skutečně hrozí, pak by ji nutně musel pojmut do vážení újem ve smyslu § 94 odst. 4 správního řádu.

D) Závěr

66. S ohledem na vše výše uvedené krajský soud napadené rozhodnutí zrušil pro nedostatečné zjištění skutkového stavu, který vzal žalovaný za základ svého rozhodování ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a nepřezkoumatelnost ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť újma stavebníků ve smyslu § 94 odst. 4 správního řádu nebyla vůbec specifikována, újma veřejnému zájmu nebyla řádně zjišťována a újma žalobce nebyla vůbec do procesu porovnávání ve smyslu § 94 odst. 4 správního řádu zahrnuta, ačkoli byla tvrzena a dokládána. V souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. krajský soud vrací věc k dalšímu řízení žalovanému. Žalovaný se zaměří především na zajištění řádného odborného vyhodnocení závažnosti újmy, jež by umístěním předmětné stavby v prostoru, který je jakožto biocentrum součástí ÚSES, hrozila veřejnému zájmu na ochraně tohoto systému. Teprve poté bude s to skutečně poctivě uvažovat, zda jsou podmínky pro zastavení přezkumného řízení splněny. Právním názorem soudu je žalovaný vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
67. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že v řízení procesně úspěšný žalobce má právo vůči žalovanému na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce ve výši 9 800 Kč tvoří: 1) zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a 2) náklady za zastupování advokátem ve výši 6 800 Kč, stanovené dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif) jako odměna za zastupování ve výši 6 200 Kč za 2 provedené úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) AT, tj. převzetí zastoupení a sepsí žaloby (odměna za 1 úkon právní služby ve výši 3 100 Kč byla stanovena dle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 advokátního tarifu), a dále náhrada hotových výdajů za provedené úkony právní služby ve výši 600 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. 300 Kč za každý úkon právní služby. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku. Místo plnění určil soud dle § 149 o. s. ř.

68. O náhradě nákladů řízení osoby na řízení zúčastněné rozhodl soud dle § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něž má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu nákladů jen v souvislosti s plněním povinností uložených soudem. Soud však v řízení této osobě žádné povinnosti neukládal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Olomouc 30. května 2023

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu